

(NIE)BEZPIECZNE ODPADY

Scenariusz zajęć dla uczniów szkół podstawowych

CEL ZAJEĆ:

Celem zajęć jest kształtowanie postaw proekologicznych u uczniów szkół podstawowych, ze szczególnym naciskiem na zwiększenie świadomości dotyczącej zagrożeń z nieprawidłowego postępowania z elektroodpadami.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Uczeń:

- 1) Zna znaczenie podstawowych haseł dotyczących sortowania śmieci (odpady, recykling, utylizacja...)
- 2) wyszukuje wiadomości na temat szkodliwości odpadów
- 3) rozpoznaje i odpowiednio klasyfikuje przedmioty do elektrycznych śmieci,
- 4) zna miejsca, gdzie można oddawać zużyty sprzęt elektroniczny,
- 5) wymienia zagrożenia, jakie może powodować niewłaściwe postępowanie z zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym

METODY:

- 1) podające - rozmowa kierowana,
- 2) problemowe - burza mózgów, krzyżówka

FORMY:

- 1) praca indywidualna
- 2) praca z grupą

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- 1) Tablica
- 2) Kreda
- 3) Karta z krzyżówką (załącznik nr 1 – krzyżówka do pracy indywidualnej)
- 4) Rekwizyty: np.: różnego rodzaju odpady komunalne, w tym również opakowanie po lekach, bateria oraz urządzenia zasilane za pomocą baterii np.: kalkulator, telefon, zegarek, latarka, itp.

CZAS TRWANIA: 45 minut

PRZEBIEG:

Część I - Przywitanie z grupą i przedstawieni tematu zajęć

Cel:

- Wprowadzenie do tematu zajęć

Materialy:

- Różnego rodzaju odpady komunalne, w tym również opakowanie

po lekach, bateria oraz urządzenia zasilane za pomocą baterii
np.: kalkulator, telefon, zegarek, latarka, itp.

Wskazówki dla prowadzącego:

→ **Zaciekaw uczniów**

Prowadzący wita uczniów, stawia na biurku przyniesione materiały.

Pyta uczniów co widzą przed sobą i wyjaśnia, że to właśnie odpady będą tematem dzisiejszych zajęć, a zwłaszcza te niebezpieczne odpady.

Część II - Segregacja i recykling – co to takiego?

Cel:

- zaznajomienie uczniów z pojęciami: segregacja i recykling oraz elektroodpady,
- nabycie przez uczniów umiejętności odróżniania odpadów niebezpiecznych.

Materiały:

- tablica
- kreda

Wskazówki dla prowadzącego:

→ **Wyjaśnij uczniom definicje**

Czym jest segregacja odpadów i dlaczego jest ważna? (*Spójrz – wiedza dla prowadzącego*)

Czym jest recykling? (*Spójrz – wiedza dla prowadzącego*)

Symbol selektywnego zbierania zużytego sprzętu

→ **Zapisz na tablicy hasło i wyjaśnij znaczenie**

Na środku tablicy wielkimi literami zostaje zapisane hasło „ODPADY NIEBEZPIECZNE”.

Prowadzący wyjaśnia znaczenie i związek zapisanego hasła „odpady niebezpieczne” (*Spójrz – wiedza dla prowadzącego*) z wyjaśnionymi poprzednio zagadnieniami.

→ **Zaproponuj uczniom burzę mózgow związaną ze skojarzeniami z hasłem**

Uczniowie po kolei podają rzeczy i/lub czynności, które kojarzą im się z „niebezpiecznymi odpadami”.

Prowadzący zapisuje hasła.

(*Przykładowe skojarzenia: kosz, segregacja, PSZOK, bateria, leki, radio, lodówka, zakłady przetwarzania, śmieci, ekologia, środowisko, surowce, utylizacja, oleje, benzyna, nawozy, płyn do prania, tabletki do zmywarki, akumulator, świetlówki*)

→ **Poproś uczniów o wyodrębnienie spośród zapisanych skojarzeń elektroodpadów**

Prowadzący czyta wszystkie zapisane pomysły.

Uczniowie określają czy dane hasło należy do rzeczy związanych z „elektroodpadami”.

Pasujące słowa prowadzący zakreśla pętlą.

Część III – (NIE)bezpieczne odpady, czyli czym grozi niewłaściwe postępowanie ze użytym sprzętem elektronicznym?

CEL:

- zaznajomienie uczniów z miejscami, gdzie można oddawać zużyty sprzęt elektroniczny,
- zaznajomienie uczniów z zagrożeniami, jakie może powodować niewłaściwe postępowanie z użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

Wskazówki dla prowadzącego:

→ **Podziel tablice na dwie części**

Po lewej stronie wypisane są nieprawidłowe sposoby postępowania z elektroodpadami, np.

- wyrzucenie telewizora do śmieci zmieszanych
- wywóz starego gabarytowego sprzętu elektronicznego do lasu
- samodzielny demontaż
- chomikowanie elektroodpadów w domach i gospodarstwach
- recykling poza profesjonalnymi zakładami przetwarzania

→ **Poproś uczniów o opowiedzenie co może się stać, jeśli w nieprawidłowy sposób postąpimy z elektroodpadami**

Przykładowe konsekwencje nieprawidłowego postępowania z elektroodpadami:

- zajmowanie dużej ilości miejsca na wysypisku;
- przenikanie substancji toksycznych do gleby i wody, prowadzące do ich zanieczyszczenia
- poważne problemy zdrowotne ludzi i zwierząt
- zużywanie nowych zasobów
- brak recyklingu
- łamanie prawa zagrożone karą grzywny
- narażenie na kontakt z toksycznymi substancjami, a w konsekwencji np. na choroby neurologiczne czy hormonalne
- emisja toksycznych gazów, co przyczynia się do zmian klimatycznych,
- marnowanie cennych surowców

Część IV – Praca indywidualna Krzyżówka „RECYKLING”

→ **Rozdaj każdemu z uczniów kartę z krzyżówką**

→ **Po upływie wyznaczonego czasu (minimum 5 minut) sprawdźcie razem rozwiązania**

Klasa razem sprawdza rozwiązania.

Uczniowie wklejają krzyżówkę do zeszytu.

→ **Zapytaj**

Czy pamiętacie co oznacza otrzymane hasło?

Część V – Podsumowanie i wnioski

→ **Podsumuj**

- Wszystkie urządzenia, które działają na prąd lub na baterie, kiedy się zużyją lub zepsują stają się elektrycznymi śmieciami.
- Elektrycznych śmieci są bardzo niebezpieczne i dlatego nie wolno wyrzucać ich w nieodpowiednie miejsce, a jedynie do specjalnych pojemników lub zawożąc je na PSZOK (Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych)
- Prawidłowa segregacja elektroodpadów umożliwia recykling i ponowne wykorzystanie surowców.

→ **Podziękuj za zajęcia**

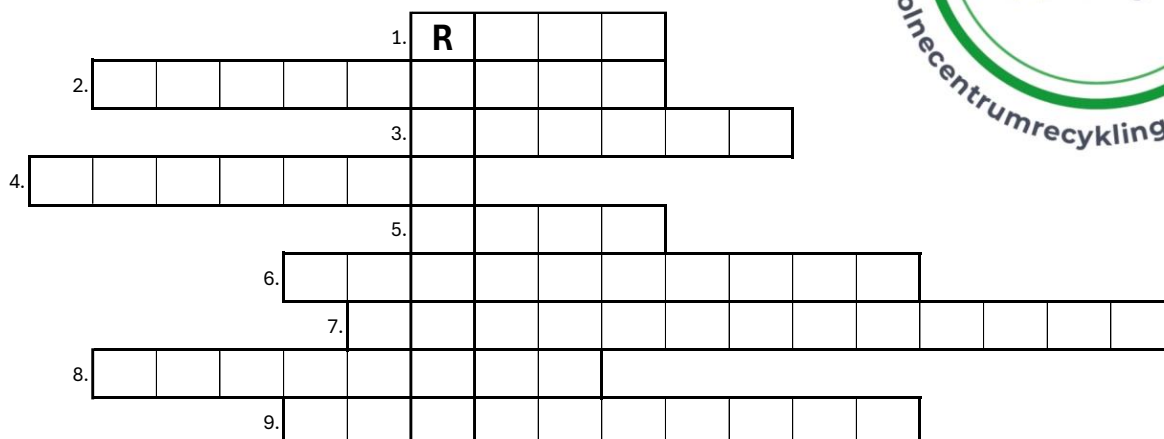
Prowadzący dziękuje za aktywny udział w zajęciach i zachęca dzieci do dbania o środowisko i segregacji odpadów w swoich domach oraz prawidłowego postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

WIEDZA DLA PROWADZĄCEGO:

1. **Segregacja odpadów** – inaczej selektywna zbiórka; działania związane ze zbieraniem odpadów komunalnych w podziale na grupy:
 - PAPIER (kolor niebieski),
 - METALE I TWORZYWA SZTUCZNE (kolor żółty),
 - SZKŁO (kolor zielony*)
 - BIO (kolor brązowy)
 - ODPADY NIEBEZPIECZNEWiększość towarów, które kupujemy w sklepach, jest wykonana z plastiku, szkła, papieru oraz aluminium i innych metali, czyli tworzyw, które możemy ponownie wykorzystać. Posegregowane przestaje być śmieciem – staje się wartościowym surowcem.
2. **Odpady niebezpieczne**, to m.in. zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane lekarstwa, zużyte świetlówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucać do śmieci zmieszanych. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także PSZOK.
3. **Elektroodpady** – zużyte bądź zniszczone sprzęty elektroniczne i elektryczne. Wszystko co kiedykolwiek działało na prąd lub na baterie.
4. **Recykling** – to ponowne wykorzystywanie odpadów w celu wytworzenia nowego produktu. W ten sposób ochronimy środowisko, ponieważ zmniejszamy nadmierną eksploatację złóż naturalnych oraz ilości odpadów. Podstawową zasadą recyklingu jest maksymalne wykorzystanie dostępnych odpadów przy jak najmniejszym nakładzie energetycznym i surowcowym.
5. **PSZOK** - Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, to miejsce na terenie gminy, w którym mieszkańcy pozostawiać mogą odpady komunalne zebrane w sposób selektywny.

Załącznik nr 1 – KRZYŻÓWKA do pracy indywidualnej

1. Niebezpieczny dla środowiska pierwiastek znajdujący się w świetłówkach.
2. Kolor kosza przeznaczonego do zbiórki m.in. gazet, czasopism i ulotek
3. Do tego kosza można wyrzucić kopertę bąbelkową, jeśli nie da się już oddzielić papieru od folii, ale nie można wyrzucić tam zepsutego radia.
4. Profesjonalne (...) przetwarzania – miejsca posiadające odpowiednie decyzje i zezwolenia, w których jest prowadzony demontaż zużytego sprzętu oraz przygotowanie do ponownego użycia zużytego sprzętu lub odpadów powstałych po demontażu zużytego sprzętu.
5. Przekreślony na symbolu oznaczającym zakaz wyrzucania elektrośmieci do śmietnika.
6. (...) zbiórka – inaczej segregacja - polega na tym, aby oddzielać różne rodzaje odpadów.
7. Odpady (...) – do nich zaliczamy m.in. zużyte baterie, akumulatory czy świetłówki
8. Duży pojemnik do zbierania elektrośmieci
9. Czynność, którą może wykonywać każdy z nas i dzięki której możliwe jest dalsze wykorzystanie surowców